

РЕВОЛЮЦІЯ ГІДНОСТІ НА ЧЕРНІГІВЩИНІ

Револуція – поняття докорінних змін. Не відлічилась від цього стандарту і українська Револуція Гідності – подія, про яку знає кожен українець.

Все почалося з події 28-29 листопада 2013 р., коли на Саміті східного партнерства у Вільнюсі Віктор Янукович, що прийшов до влади 25 лютого 2010 р. і був прихильником Росії, неочікувано відмовився підписувати угоду про асоціацію з Євросоюзом. Дане рішення президента обурило український народ, що сподівався на проєвропейську орієнтацію. Внаслідок цього 21 листопада 2013р. у Києві почались мирні акції протестів, що отримали назву «Євромайдан».

22 листопада протестувальники вийшли на вулиці в багатьох містах України. Ці протестні акції не пройшли стороною і територію Чернігівщини. В цей день відбулося пікетування громадських активістів та представників опозиційних політичних партій біля Чернігівської облдержадміністрації. Вони протестували проти рішення уряду призупинити процес підготовки до укладання угоди про асоціацію з Європейським Союзом [1].

Активним учасникам подій були: Сергій Зосименко (Чернігів), Павло Козловський (Ріпки), Ярослав Ращупкін (Чернігів), Олександр Максимець (Ніжин) [2].

24 листопада акція набула найбільшого розмаху. В Києві налічувалось приблизно 150 тис. протестувальників. На Майдані Незалежності був затверджений такий документ як «Вимоги Євросоюзу» в якому було три пункти: ухвалення євроінтеграційних законів, усунення прем'єр-міністра М.Азарова з його посади і скликання до 27 листопада позачергових виборів до Верховної Ради України. Пізніше ці три пункти було доповнено ще одним: повернути територіально-адміністративний устрій на парламентсько-президентську республіку.

25 листопада судовими виконавцями та працівниками комунальних служб знесено і вивезено намет і технічне обладнання чернігівського Євромайдану. Громадського активіста Станіслава Тавлуя, який на знак протесту намагався здійснити самоспалення, було затримано й складено акт про здійснення ним адміністративного правопорушення [3, с 391].

27 листопада відбулося пікетування Чернігівської обласної ради з вимогою підтримати звернення до Президента, прем'єр-міністра та Голови Верховної Ради України щодо підписання угоди про асоціацію з ЄС; студентський флешмоб «Україна – це Європа»; звернення обласної ради до жителів та депутатів місцевих рад Чернігівщини щодо європейського вибору України, в якому висловлювалася підтримка дій В. Януковича [3, с 391].

Через те, що ці акції почали набувати великих обертів, вночі 30 листопада 2 тис. бійців «Беркуту» жорстоко побили людей у Києві, Чернігові та Луганську. Після цієї події до Києву почала з'їжджатись ще більша частка населення з усіх міст України.

2 грудня відбулось звернення президії Чернігівської обласної ради до Президента, Голови Верховної Ради, прем'єр-міністра України та жителів області, у якому названо недопустимими дії правоохоронних органів з обмеження прав і свобод громадян на проведення мирних зібрань, які привели до силового протистояння у Києві в ніч на 30 листопада, та засуджено дії провокаторів, що намагаються дестабілізувати ситуацію, закликаючи людей до насильницького захвату адмінбудівель та вчинення інших протиправних дій [3, с. 392].

7 грудня на Красній площі м. Чернігова за участі народних депутатів відбулися збори депутатів усіх рівнів Чернігівської області на підтримку вимог протестувальників. У цей же день, проти Леоніда Сенченка, який надав в оренду організаторам цих зборів звукову апаратуру, було порушено кримінальне провадження [3, с. 392].

8 грудня було повалено пам'ятник Леніну на Бессарабській площі у Києві, що започаткувало «ленінопад» на території всієї держави. 21 лютого було повалено пам'ятник і в Чернігові та у м. Прилуки, після чого почалось активне повалення пам'ятників на всій Чернігівщині.

Голова Чернігівської обласної державної адміністрації В. Хоменко 10 грудня звернувся до чернігівців з проханням збереження спокою, недопущенню агресії і провокувань, а також затвердив, що правоохоронні органи будуть діяти лише в межах закону, підтримуючи порядок.

Деякий час президент України В.Янукович утримувався від реакції на активні дії протестантів. Але 16 січня 2014 р. Верховна Рада прийняла низку законів, що суттєво обмежували права і обов'язки громадян. Так мирні акції перетворились в Революцію гідності.

За два місяці після першого розгону Майдану відбулося кілька спроб штурму Чернігівської ОДА «Правим сектором». Картина на барикадах була епічно-драматичною: летіли димові шашки, застосовувався газ проти міліції, не обійшлося без провокаторів, які ховались за спинами мирних демонстрантів. Тоді тілесні ушкодження отримали як учасники, так і представники міліції. Уже 27 січня, коли мітингувальники рушили до облради та несподівано мирно її зайняли (а за кілька днів і звільнили), Чернігів увійшов в історію як місто, де обидві сторони змогли домовитись.

18 лютого з'явилась перша жертва з Чернігова – 20-ти річний солдат Максим Третяк, стрілок в/ч №3030 управління Північного територіального командування, що був вбитий вогнепальним пораненням в шию [4].

Критичною точкою став розстріл «Беркутом» п'ятьох активістів. «Кривавий четвер» 20 лютого також додав приблизно 50 смертей до кількості жертв Революції Гідності, що пізніше були названі як Небесна Сотня. До Небесної Сотні також увійшли і чоловіки з Чернігівської області: Андрій Мовчан, Василь Прохорський, Віктор Орленко та солдати строкової служби Максим Третяк й Іван Теплюк.

Після цього парламент схвалив Закон «Про відновлення дії окремих положень Конституції України 2004 року». Також, схвалено Закон «Про недопущення переслідування та покарання осіб з приводу подій, які мали місце під час проведення мирних зібрань, та визнання такими, що втратили чинність, деяких законів України» [5].

Внаслідок прийнятого закону, 22 лютого 2014 р. було припинено протистояння між акціонерами та силовиками. Побачивши це в ніч на 23 лютого Віктор Янукович втікає з України.

Отже, ціною життів Небесної Сотні українцям вдалось уникнути російської диктатури, шляхом усунення В. Януковича з посади президента, проявити шалений патріотизм до своєї країни, дати поштовх новій владі підписати Угоду про асоціацію з ЄС, прискорити створення вертикалі влади, зберегти суверенітет України, ліквідувати диктатуру шляхом скасування так званих «диктаторських законів» та створити певні умови для формування нових соціально-економічних та політичних реформ. Революція Гідності стала наймасштабнішим протестом українців, що боролись за свої права і не побоялись відстоювати свої інтереси і майбутнє країни.

Список використаних джерел

1. Початок Революції Гідності: Чернігівщина 7 років тому. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://cheline.com.ua/news/society/pochatok-revoluytsiyi-gidnosti-chernigivshhina-7-rokiv-tomu-236994>
2. У Чернігові до дня героїв Небесної сотні відкрилася виставка «Люди майдану». [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://mincult.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=245056748&cat_id=244904002
3. Майдан від першої особи. Регіональний вимір. Вип. 3.: у 2 ч. Ч. 2. Львівська – Чернігівська області / уклад.: Г. Боднар, О. Доброер, Т. Ковтунович, О. Морозова, О. Стукалова [та ін.], відп. ред. Т. Привалко; Укр. ін-т нац. пам'яті. Київ : К.І.С., 2018. 432 с.
4. «Чернігівські відомості», № 53 (1241), 31 грудня 2014 року.
5. Революція Гідності. Згадаймо головне. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/2122489-revolucia-gidnosti-zgadajmo-golovne.html>